

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. ректора Донецького державного
університету управління

д. держ. упр. професор

С.Ф. Марова

**ПОЛОЖЕННЯ
про навчально-педагогічну практику аспірантів
Донецького державного університету управління**

Маріуполь, 2016.

1. Загальні положення

1.1. Положення про навчально-педагогічну практику аспірантів (далі – Положення) Донецького державного університету управління (далі – Університет) регламентує порядок і форми проходження навчально-педагогічної практики аспірантами з відривом та без відриву від виробництва.

1.2. Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу.

1.3. Дане Положення розроблено у відповідності до Положення про підготовку аспірантів, докторантів і здобувачів Донецького державного університету управління, затвердженого Вченою радою ДонДУУ, згідно з яким навчально-педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Базою для проходження навчально-педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти стажування на аналогічних кафедрах (підрозділах) сторонніх організацій 3-4 рівнів акредитації.

2. Мета та завдання навчально-педагогічної практики

2.1. Метою навчально-педагогічної практики аспірантів є набуття навичок та вмій навчально-методичної роботи.

2.2. В процесі проходження навчально-педагогічної практики аспіранти повинні знати:

- організацію навчального і виховного процесу у вищому навчальному закладі;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів.
- основи педагогіки вищої школи;
- основи учбово-методичної діяльності у вищих навчальних закладах;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.3. Під час навчально-педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти навичками:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал,
- систематизації навчальних та виховних задач;
- методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань,

- застосування новітніх освітніх технологій.
- розробляти програму, робочу програму фахової навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського заняття відповідно встановленій меті;
- розробляти методичні матеріали до всіх видів навчальної роботи;
- оформляти документацію щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.4. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.5. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. Зміст навчально-педагогічної практики

Навчально-педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

3.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

3.2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3.3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

3.4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять), самоаналіз.

3.5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.

3.6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

4. Організаційні основи навчально-педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво навчально-педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта.

4.2. Загальний обсяг навчально-педагогічної практики складає 4 кредити ЄКТС (120 годин) у п'ятому та шостому семестрі навчання, у тому числі:

4.2.1. 80 % навчально-педагогічної практики складає навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультації, керівництво різними видами діяльності студентів);

4.2.2. 20 % загального часу навчально-педагогічної практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення практичних занять).

4.3. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

4.4. Кафедри щорічно подають плани проходження педагогічної практики аспірантів до відділу аспірантури (жовтень).

5. Звітна документація

5.1. За підсумками проходження навчально-педагогічної практики аспірант щорічно представляє до відділу аспірантури:

5.1.1. загальний звіт про проходження практики (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, академічна група, тема, вид занять), підписаний завідувачем кафедри;

5.1.2. відгук наукового керівника про проходження практики;

5.2. Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Університету звільняються від навчально-педагогічної практики, та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

5.3. Аспіранти мають право проходити навчально-педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

5.4. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

6. Права та обов'язки аспіранта

6.1. Аспірант спільно з науковим керівником та за погодженням з завідувачем кафедри складає графік проходження практики.

6.2. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, завідувача відділу підготовки науково-педагогічних кадрів; вносити пропозиції з удосконалення організації навчально-педагогічної практики.

6.3. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців Університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.4. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою навчально-педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.5. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

6.6. Аспірант відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний

план і згідно з Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1999 р. № 309 підлягає відрахуванню.

6.7. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію на кафедру.

7. Права та обов'язки керівника (куратора навчально-педагогічної практики)

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений даний аспірант.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

7.2.1. забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики.

7.2.2. затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта.

7.2.3. добирає тематику занять та навчальні групи для проведення навчально-педагогічної практики.

7.2.4. надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії.

7.2.5. контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.

7.2.6. готує відгук про проходження практики.

Проректор з наукової роботи,
д.е.н., доцент

О.В. Балусва

Завідувач аспірантури

А.С. Кумачова